

Gyógyszerforgalmi elemzés módszertani összefoglaló¹

Adatok forrása: lehetőség van havi és éves TB-támogatási adatok (publikus forgalmi adatok a gyógyszer területről) letöltésére a NEAK oldaláról. A rendelkezésre álló MS Access illetve dBase formátumok közül vegyesen használtam az adatforrásokat.

Adatfeldolgozási séma

- az ATC-kódokat ATC1 szintre redukáltam (a felösszegzés kedvéért);
 - megjegyzés: ahol „-„ vagy „ismtlen” adat szerepelt az ATC-kód mezőben, ott „Z” kódot adtam meg (jellemzően magi-alapanyagok és pl. oxigén, stb.);
- az adatokból használtam:
 - a DARAB (mint az adott gyógyszerre elszámolt dobozszám darab) adatmezőt;
 - a FOGYAR (mint az adott gyógyszerre elszámolt bruttó fogyasztói ár forint) mezőt
- táblázatokban és ábrákon a megyék neveit „egyszerűsítettem”, elnézést is kérek mindenkitől, aki erre érzékeny - külön fontos volt ez egy megye esetében, ahol a megnevezés időközben változott, de a „buta” pivot ezt nem érzékeli, így a két név-változatot két soron adta volna meg;
- származtatott mezőket az árrésszámításnál használtam:
 - a fajlagos fogyasztói ár mező: az adott tételesor egy darabra eső fogyasztói ár (FOGYAR/DARAB), ahol a darab nem nulla;
 - az árrés-számításhoz a szemmel jól olvasható táblázatot szét-szeleteltem, külön sorba rakva a százalékos és a forintális árrés-sorokat:

Nagykereskedelmi ár	Árrés	Fogyasztói ár
0-500	27%	0-636
501-590	136 Ft	637-726
591-1500	23%	727-1845
1501-1737	345 Ft	1846-2082
1738-3500	20%	2086-4200
3501-3911	700 Ft	4201-4611
3912-5500	18%	4616-6490
5501-	990 Ft	6491-

1. ábra forrás hgysz.hu

¹ Minden, itt szereplő számítási eredmény tájékoztató jellegű és a megjegyzések magánvéleményt alkotnak.

- az adott gyógyszer-tételen jelentkező árrést visszafejtéssel kaphatjuk meg, azaz az egységnyi fogyarat besoroljuk valamelyik árrés sorba a fenti táblázat szerint – ezek után a „felfelé” mutató árrés-százalékot „lefelé” mutatóra kell alakítani és kész a viszonyszám; a forintális érték-sor :: az pedig maga az árrés: egy-egy gyógyszer egy bizonyos árrés-sorba eshet bele, tévedni nem lehet;
- az Excel-ben egy segédtablát használtam és a tényadatokhoz FKERES függvénnyel csatoltam, „igaz” záradékkal;
- a szét-szeletelt minitábla így néz ki:

0	0,212	0
636	0,212	0
637	0	136
726	0	136
727	0,186	0
1845	0,186	0
1846	0	345
2082	0	345
2086	0,166	0
4200	0,166	0
4201	0	700
4611	0	700
4616	0,152	0
6490	0,152	0
6491	0	990

- az árréseket a tényadatokban két segéd-mezővel számoltam ki (tulajdonképpen kikeresttem az Excellel)
- az adott tételsor árrés-tömegét a darabszámmal felszorzás eredményezte
- az összegzéseket pivottal végeztem el, az ATC1=Z összegeket kihagytam (azaz magi, stb. nincsenek benne)
- az Excel „előrejelzés” függvényét az éves fogyár-, darabszám-forgalmi adatok illetve az árrés-adatok számításánál használtam
- a durva prognózisokat egyszerű aránypárok használatával készítettem (*scenario „a”*):
 - éves prognózis = (adat-érték / tényhónapok) * 12